

Experiment met verf uit de natuur

In de winkel zijn allerlei soorten verf te koop, in tubes, napjes en bakjes, goedkope en hele dure. Maar voordat verf in fabrieken gemaakt werd, maakten kunstenaars hun eigen verven. Al heel vroeg in de geschiedenis van de mensen ontdekten zij de kleuren van de natuur om mee te tekenen en te schilderen en niet te vergeten, zichzelf of hun kleren mee te verven. Planten en vruchten, gekleurde aarde, van alles werd gebruikt. Ga zelf op ontdekkingsstocht, in de natuur of je tuin, maar ook de groentenwinkel of de keukenkastjes thuis, om je eigen verf te maken en er daarna mee te schilderen.

Wat heb je nodig?

Een schort om voor te doen, een steelpannetje, een houten lepel, een ouderwetse koffiefilter met filterzakjes. Heb je die niet dan kun je ook een kleine zeef met een velletje keukenpapier gebruiken. Wat kleine potjes of lege yoghurtbekertjes. Vershoudfolie om ze af te sluiten als ze geen deksel hebben. Voor het verven heb je natuurlijk papier en penseel nodig. Verder kun je gebruik maken van witte azijn, zout, soda en maizena, allemaal stoffen die invloed hebben op de kleur. Om de verf wat langer goed te houden, kun je er een kruidnagel in doen en eventueel in de ijskast bewaren. Het is wel zo slim je potje een etiket te geven of met een permanente stift erop te zetten wat erin zit.

Als je met de verf aan de slag gaat, krijg je het mooiste resultaat met een zacht penseel en stevig aquarelpapier (waterverfpapier) dat de verf goed opzuigt en minder gaat golven. Je kunt dit in de hobbywinkel ook per vel kopen.

Hoe doe je het?

Knip of snijd je planten, bloemen, groenten of kruiden in stukjes en doe ze in een pannetje met een beetje water (voor een kopje ingrediënten ongeveer een half kopje water). Laat alles een tijdje heel zachtjes sudderen terwijl je regelmatig blijft roeren. Je kunt het prutje daarna eventueel nog een hele tijd met deksel op een heel lage stand laten trekken (dus niet meer koken). Als het is afgekoeld, giet je het door je filter. Je kunt de verf testen tijdens het koken door er een reepje papier in te dompelen. Voeg een klein beetje azijn, zout of soda toe. Deze stoffen helpen om de kleurstoffen vrij te maken en hebben ook invloed op de kleur van de verf.

Een paar tips

Niet alle planten en bloemen geven een goed resultaat, het blijft een kwestie van experimenteren. Soms wordt de kleur totaal anders dan je verwacht. Hier hebben we een aantal ingrediënten verzameld, die een duidelijk resultaat opleveren:

Rode en blauwe bessen – druk ze lichtjes kapot in het pannetje met een vork voor het koken, je kunt een klein beetje maizena toevoegen (eerst oplossen in paar druppels koud water) om de kleur nog feller te maken.

Rode biet – snijd een ongekookte bietje in stukken en kook deze.

Rodekool – Deze groente geeft heel verschillende kleuren, afhankelijk van wat voor stofje erbij doet. Met een beetje azijn geeft ze een blauwpaarse kleur, met soda wordt de verf groen.

Uienschillen – de droge schillen van uien geven een mooi geel / oranje kleur wanneer je ze kookt met een beetje zout en azijn.

Peterselie – Hoewel groen overal om je heen is, is het niet altijd makkelijk groen uit bladeren te krijgen. Maar met peterselie lukt het. Hak hem van tevoren fijn, eventueel met een blender, en voeg wat soda toe.

Koffie – gewoon een beetje koffie koken geeft een donkerbruin resultaat.

Kurkuma – dit poeder geeft een intens geel.

Goudsbloem – gebruik alleen de oranje bloemblaadjes.

Klaproos – grappig genoeg wordt klaprozenverf paars en niet rood, met een druppeltje azijn wordt de kleur nog intenser.

Let op: Ga je wildplukken, pluk dan alleen bessen die je kunt eten en planten waarvan je zeker weet dat ze niet giftig zijn (gebruik een app of een gids om te checken). Natuurlijk pluk je nooit zeldzame planten, alleen die veel voorkomen. En.. je hoeft echt geen zakken vol te plukken, de verf is toch niet lang houdbaar.

Schilderen met je verf

Je hebt echte waterverf gemaakt en dat is geen makkelijke verf als je heel precieze dingen wilt schilderen. Het mooiste resultaat krijg je meestal door de vormen eenvoudig te houden en de verf z'n gang te laten gaan. Je kunt bijvoorbeeld een bloemvorm schilderen met een kleur en daarin een druppeltje van een andere kleur laten vallen. Laat het dan gewoon met rust en ga er niet meer in wrijven met je penseel, de verf maakt er zelf wel iets moois van. Als je verschillende stofjes hebt toegevoegd aan je verven, gaan de kleuren op elkaar inwerken en kun je nog verstedd staan van wat er uitkomt. Dikke druppels kun je gewoon op het papier laten drogen zonder ze aan te raken, dan krijgen ze vaak een mooi donker randje. Vind je het toch te nat, dan kun je er een puntje keukenpapier in houden om het op te zuigen zonder te wrijven.

Juist het experimenteren met planten en stofjes en later met verf op papier maakt het leuk. Veel plezier!

Hieronder een boeket geschilderd met verf uit uienschillen, peterselie, verwelkte moederdagrozen, rodekool, kurkuma en paardenbloemen.

Lidewij Kemme